Glittern 3.7.1975; Alfta vid Lars-Olsberget 1.7.1975; Alfta S om Kockeboklittern 3.7.1975; Ljusdal, Kyttvassberget 11.7.1975; Ljusdal, Nyskogsvallen 18.9.1975; Ljusdal S om Älgknippen 20.9.1975; Ljusdal SW om Överdals fäb. 22.9.1975; Ramsjö, Stugutjärn 18.9.1975; Färila, Lusttjärnarna 14.7.1975; Järvsö WSW om Sandaberget 9.7.1975; Järvsö, Långslätt 9.7.1975; Järvsö, Svarthällsberget 10.7.1975; Ovanåker NE Loftsbo fäb. 7.7.1975 (W); ***Ång*:** Sidensjö, Källom 2.9.1974 och 8.9.1975; Sidensjö, Nolås 2.9.1974; Multrå vid Skedomsjön 3.9.1974; Ådalsliden, Krånge 6.9.1975; Helgum W om Helgums fäb. 13.9.1975; Helgum E om Västbyny fäb. 13.9.1975 (W); ***Jmt*:** Åre, N. Rensjön, Rensjösätern 29.8.1966; Åre, N. Rensjön 1.5 km NW om Rensjönäset jakthydda 29.8.1966; Fors, Flomyren 12.7.1972; Fors, Nytorp 15.9.1975; Hällesjö SW om Sösjötjärn 15.9.1975; Hällesjö, Svartbäcken 16.9.1975 (W); ***Lu Lpm*:** Skalka SE om V. Jullevare 12.8.1966 (W). – Ny för Bl, Hall, Ög, Vg, Boh, Nrk, Vrm, Lu Lpm.

4. *Ortheziola vejdovskyi* Šulc. ***Ög*:** Rystad Fröstad i mossa i sydsluttning 25.9.1966 och 13.5.1983 (O). – Ny för Ög.

Kommentarer

Genom det här redovisade materialet har vår kännedom om vaxsköldlössens utbredning i Sverige högst väsentligt utökats. I mindre grad gäller detta om den herbicola *Orthezia urticae,* för vilken inga landskapsnyheter föreligger; arten var förut känd just från Sm, Ög och Upl, dock blott från ett fåtal lokaler. Speciellt intressanta är å andra sidan de många nya fynden av *Arctorthezia cataphracta,* särskilt de sydliga (Hall, Sm, Vg), eftersom denna art i vårt land och även annorstädes framstått som arktisk-subarktisk (alpin-subalpin). Kanske bör man uppfatta de sydliga populationerna som relikter. Mycket överraskande var fyndet av *Ortheziola vejdovskyi* i Ög. Denna termofila art var hos oss tidigare känd endast från Öl och Gtl.

Till intendent Henrik W. Waldén, som ställt Göteborgsmaterialet till mitt förfogande, ber jag att få frambära mitt varma tack.

Litteratur

Ossiannilsson, F. 1951. Bidrag till kännedomen om den svenska sköldlusfaunan (Hom. Coccoidea). – Opusc. ent. 16: 1-9.

Ossiannilsson, F. 1959. Bidrag till kännedomen om den svenska sköldlusfaunan (Hom. Coccoidea) II. – Ibid. 24: 193-201.

Waldén, H.W. 1969. En faunistisk-ekologisk detaljinventering av vissa djurgrupper inom den lägre markfaunan. – Fauna och Flora, Stockholm. 64:2.

Recensioner

Péricart, Jean 1983. *Hémiptères Tingidae Euro-méditerranéens.* Faune de France 69. Fédération des Sociétés de Sciences naturelles. 622 pp., 250 figures, 70 cartes, 6 planches h.t. Frs. 520:–.

Författaren till detta bokstavligen men även kvalitativt tungt vägande arbete är i entomologkretsar tidigare känd framför allt som auktor till boken "Hémiptères Anthocoridae, Cimicidae et Microphysidæ de l'Ouest Paléarctique" (Faune de l'Europe et du Bassin méditerranéen 7, 1972), anmäld av undertecknad i denna tidskrift vol. 94, 1973.

Heteropterfamiljen Tingidae, nätstinkflyn, omfattar i hela världen f n runt 2 000 kända arter. Föreliggande bok som täcker det euromediterrana området upptar 234 arter och underarter, fördelade på 26 släkten. Det kan jämföras med 28 i Fennoskandien och Danmark funna arter. Det bör påpekas att de yttre genitaldelarna hos nätstinkflyna är så enkelt och enformigt byggda, att de har föga eller intet att erbjuda artsystematikern som söker för bestämning och taxonomisk gruppering användbara karaktärer. Tingidsystematiken, som i huvudsak byggt på översidans ytskulptur hos imagines, har därför blivit betydligt på efterkälken i jämförelse med de framsteg som i så många insektgrupper möjliggjorts genom studier av speciellt de hanliga genitaldelarnas byggnad. Under de senaste decennierna har ett bättre läge nåtts tack vare undersökningar omfattande även utvecklingsstadiernas morfologi framlagda i arbeten av bl a ryssarna Putchkov och Golub, tjeckerna Štusák och Štys, och av Péricart. Att dessa resultat nu kunnat sammanfattas och framläggas i överskådlig form måste hälsas med största tillfredsställelse.

Boken består väsentligen av en allmän del, "Généralités", och en speciell del, "Systématique". Den allmänna delen redogör på 59 sidor för tingidstudiets historik, för tingidernas morfologi i olika stadier, teratologi, ekologi och etologi, fylo-

geni och "högre" systematik, utbredning och chorologisk gruppering, samt för vidkommande insamlings- och preparationsteknik. Den ganska koncentrerade framställningen bygger i huvudsak på tidigare litteratur men har även plats för författarens egna synpunkter på bl a fylogenien. Av särskilt intresse är kanske beskrivningarna på hårbildningar och andra utväxter från integumentet hos larverna. Studiet av dessa detaljer hos olika arter har som ovan antytts öppnat nya vägar för artsystematiken. Stickprov på integumentets finare ytskulptur hos fullbildade och larver presenteras genom några svepelektronmikroskopiska avbildningar; som Péricart själv framhåller kan dylika svåråtkomliga strukturer knappast utnyttjas i det praktiska identifikationsarbetet men kan i en framtid komma att beaktas vid fylogenetiska studier.

Den speciella delen, som är bokens viktigaste både kvalitativt och kvantitativt, är disponerad helt i enlighet med motsvarande i Péricarts ovannämnda anthocoridarbete. Bestämningstabeller ges naturligtvis för de fullbildade men även för tills dato kända larver i 5:e stadiet. För varje art anges därefter synonymik, beskrivs imagines och, där så är möjligt, ägg och larver, samt redogöres för ekologi och utbredning, den senare i många fall åskådliggjord på kartor. Fyndredovisningen med de många utropstecknen vittnar övertygande om det jättearbete som ligger bakom denna del. Enligt professor Carayons "Préface" har Péricart enkom för den föreliggande bokens skull personligen besökt 17 europeiska museer och ett i USA; antalet institutioner som per korrespondens utnyttjats av honom är ännu långt större.

Illustrationerna som delvis är lånegods är genomgående av fullgod kvalitet; speciellt Péricarts originalteckningar av de fullbildades översida är utmärkt välgjorda och naturtrogna.

Av speciellt värde för skandinaviska entomologer är behandlingen av de svåra släktena *Acalypta* och *Physatocheila;* särskilt i det sistnämnda har synonymiken varit minst sagt förvirrad.

Efter den systematiska delen följer en "Bibliographie" om 6 sidor och därefter 5 "appendices". Bland de senare finner man en förteckning på citerad litteratur omfattande runt 800 nummer. Mycket värdefull är slutligen en lista på värdväxter upptagande 11 tvåspaltiga sidor!

Jag behöver väl knappast tillägga att denna nya handbok är ytterst välkommen, och att jag hoppas att den trots det förvisso höga priset skall kunna utnyttjas av alla intresserade även i de nordiska länderna.

Péricart, Jean, 1984. *Hémiptères Berytidae Euroméditerranéens.* Faune de France 70. Fédération des Sociétés de Sciences naturelles. 174 pp., 67 figures, 22 cartes, 2 planches h.t. Frs. 200:–.

Familjen Berytidae, styltskinnbaggar [=Berytinidae Southwood & Leston], omfattar ca 170 arter, av vilka Péricarts föreliggande arbete upptar 30; av dessa förekommer 8 i Sverige. I avseende på dispositionen och presentationen av de olika arterna överensstämmer boken helt med Péricarts motsvarande bearbetning av nätstinkflyna (Tingidae) (Faune de France 69, 1983). Den allmänna delen omfattar här 28 sidor.

Bestämning av nordiska berytider i fullbildat stadium erbjuder inga egentliga svårigheter; att felbestämda exemplar av släktet *Berytinus* dock ej är ovanliga i samlingar sammanhänger som Péricart påpekar med att ett par i tidigare bestämningslitteratur mycket använda karaktärer är ganska variabla. Av särskilt värde är även här att många larvstadier beskrivs och avbildas. Bestämningsnyckeln för larver i sista stadiet av *Berytinus* upptar alla fennoskandiska arter. Illustrationerna är av god kvalitet; de två färgfotona av *Berytinus clavipes* och *Gampsocoris punctipes* i naturlig omgivning är vällyckade. Allt som allt: även detta resultat av Péricarts idoga arbete är av stort värde och mycket välkommet.

Frej Ossiannilsson